საქართველოს ეროვნული ბანკი

2009წელს გატარებული რეფორმები

4 თებერვალი
2010

2009 წელს გატარებული რეფორმები

❑ საქართველოს პარლამენტმა დაამტკიცა ახალი ორგანული კანონი “საქართველოს ეროვნული ბანკის შესახებ”:

- მკაფიოდ განისაზღვრა ეროვნული ბანკის ინსტიტუციური დამოუკიდებლობა და ფუნქციები;
- გაჩნდა საზედამხედველო დისკრეცია – “რისკზე დაფუძნებულ ზედამხედველობაზე” გადასასვლელად;
- ეროვნული ბანკის შესყიდვებზე გავრცელდა კანონი “სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ”;

2009 წელს გატარებული რეფორმები

- შემუშავდა არაერთი მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტი:
  - სავალუტო ბირჟა ჩაანაცვლა სავალუტო აუქციონმა;
  - შემოვიღეთ სავალუტო სვოპი;
  - ამოქმედდა სახაზინო ვალდებულებების ბაზარი;
  - "ბლუმბერგის" ტერმინალზე დაფუძნებით გაიმართა მეორადი ბაზრის ინფრასტრუქტურა;
  - სამშენებლო სექტორის დაკრედიტების ხელშეწყობის მიზნით შემოღებულ იქნა სახელმწიფო გარანტია ;
  - მსოფლიო ბანკის ხაზინასთან თანამშრომლობით დაიწყო სამწლიანი პროექტი საერთაშორისო რეზერვების მართვის სფეროში.

2009 წელს გატარებული რეფორმები

- **USAID**-ის და **WB**-ის დახმარებით დაიწყო რეზერვების მართვისა და რეალურ დროში ანგარიშსწორების სისტემის დანერგვა და განახლება;

- საერთაშორისო რეზერვების მართვის სისტემის დანერგვის თაობაზე გაფორმდა ხელშეკრულება კომპანია **WallStreetSystems**-თან,რაც შესაძლებელს გახდის:

    - სავალუტო რეზერვების მართვის სრულ ავტომატიზირებას;
    - ახალი ფინანსური ინსტრუმენტების ათვისებას;
    - სავალუტო რეზერვების მართვის პროცესში საოპერაციო რისკების მინიმიზირებას;
    - სავალუტო რეზერვების მართვის ეფექტურობისა და შემოსავლიანობის ზრდას;

2009 წელს გატარებული რეფორმები

- საგადახდო სისტემის რეფორმა:

გაფორმდა ხელშეკრულება კომპანია Montran-თან, დროის რეალურ რეჟიმში ანგარიშსწორების სისტემის (RTGS) განახლებასა და ფასიანი ქაღალდების სისტემის (CSD) დანერგვის თაობაზე:

- მოხდება უნაღდო ანგარიშსწორების პროცესის სრული ავტომატიზირება (STP პრინციპით);
- დაინერგება დღის შიდა სესხი და ავტომატიზირდება ფასიანი ქაღალდების გირაოთი ლიკვიდობის მართვის ინსტრუმენტები;
- განახლდება უნაღდო ანგარიშსწორების სისტემების ტექნოლოგიური ინფრასტრუქტურა;
- განხორციელდება საკანონმდებლო და ნორმატიული ბაზის სრულყოფა.

პლასტიკური ბარათების განვითარება

- აგვისტოს ომის შემდეგ შემცირდა პლასტიკური ბარათების გამოყენების ზრდის ტემპი, 2009 წლის ბოლოს კვლავ შეინიშნება ზრდა.
- ბარათების გამოყენება ძირითადად კვლავ ბანკომატებში ხდება.

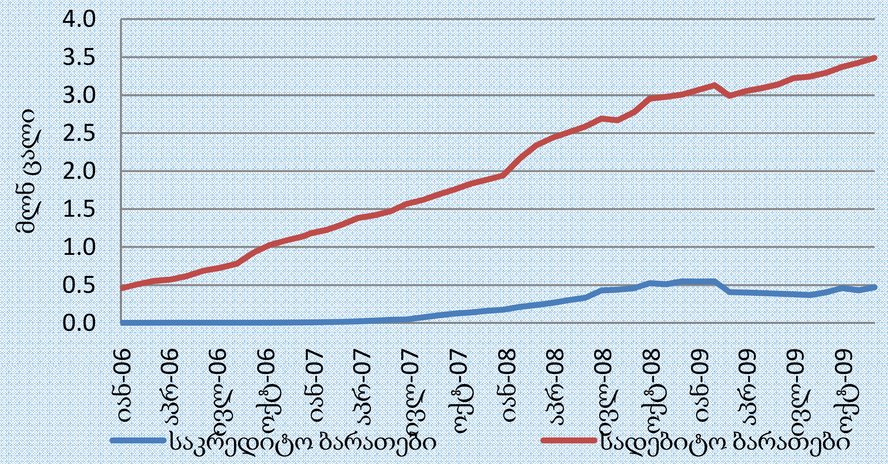

ოპერაციები პლასტიკური ბარათებით

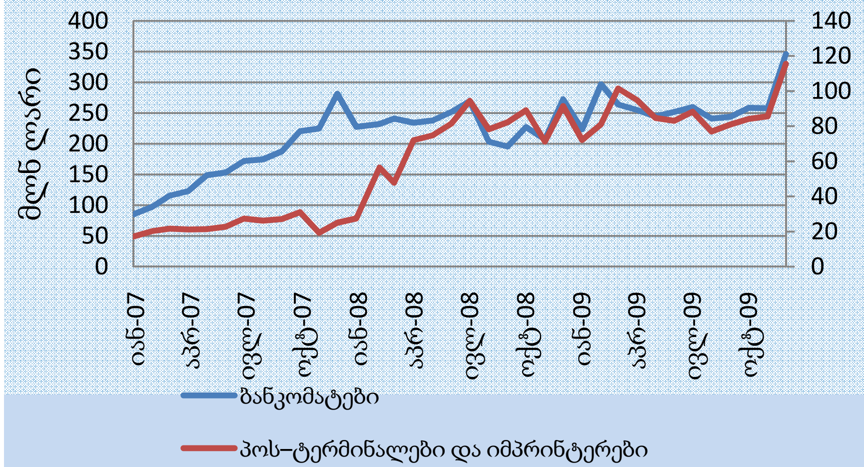

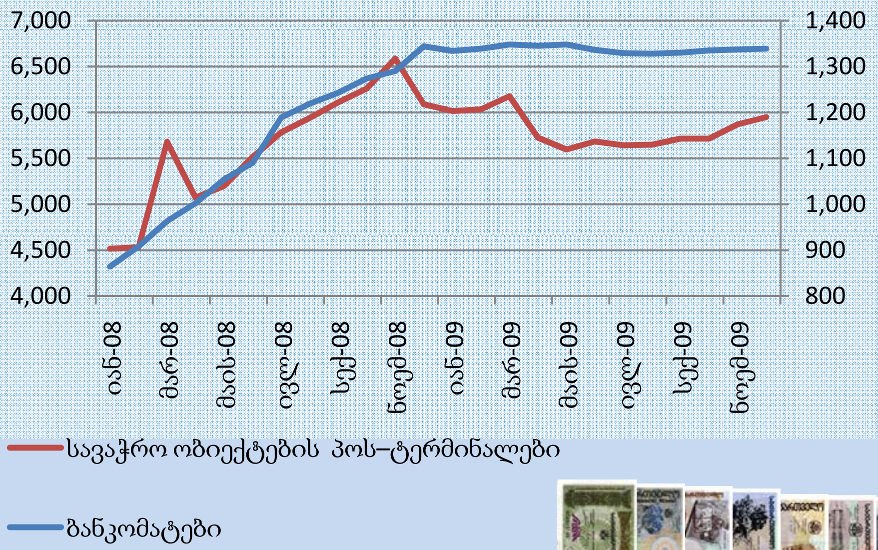

Slide 6

AM1 წლიურები გავაკეთოთ, ცოტა გრძეპი პეიროდი. ამ გერაფიკზევე დავამატოტ საერთაშორისო შედარებები
archilm, 1/30/2010

პლასტიკური ბარათების განვითარება

ბარათები ერთ სულ მოსახლეზე

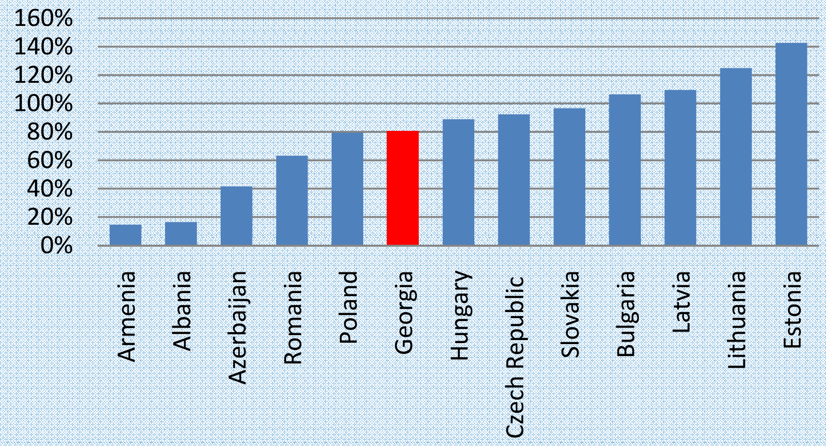

პოს–ტერმინალები ერთ მილიონ მოსახლეზე

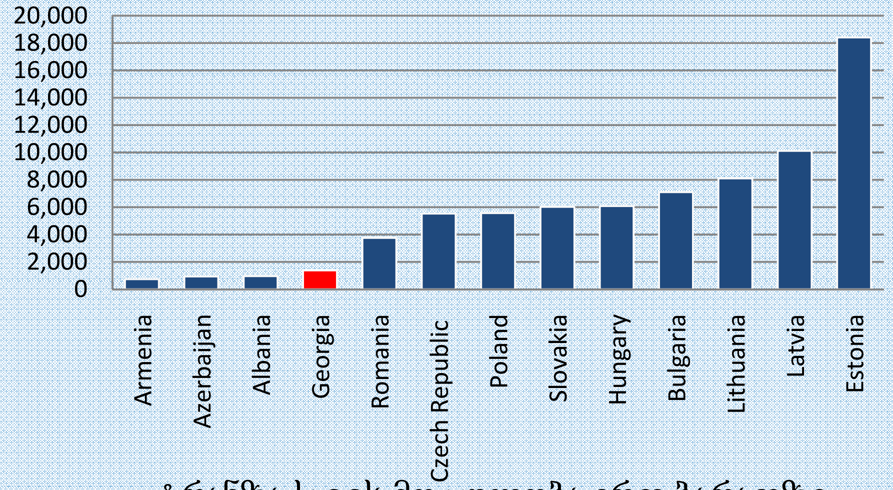

ბანკომატები ერთ მილიონ მოსახლეზე

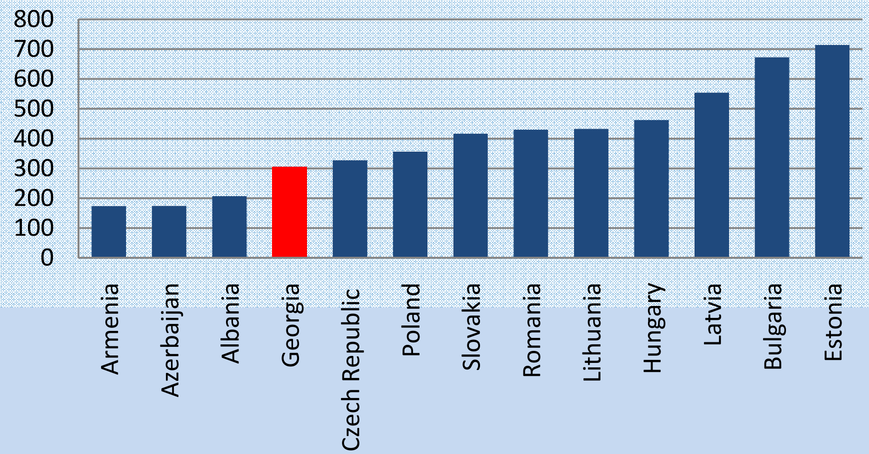

ტრანზაქციის მოცულობა ერთ ბარათზე

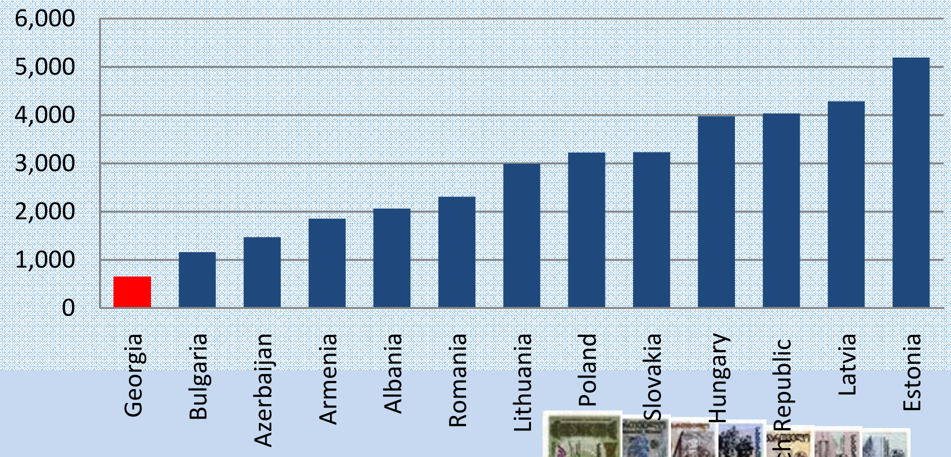

2009 წელს გატარებული რეფორმები

- **დაიწყო საბანკო ანგარიშების სტანდარტიზაციის პროექტი – IBAN:**

- შემცირდება საკომისიო გადასახადების საბანკო გადარიცხვების დროს;
- მინიმუმამდე მცირდება საოპერაციო რისკები და მაქსიმალურად გაუმჯობესდება კლიენტის მომსახურების ხარისხის;
- ანგარიშების ნომრების სტანდარტიზაცია.

2009 წელს გატარებული რეფორმები

- დაწყებულია ახალი საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი თანამედროვე საკასო ცენტრის მშენებლობის პროცესი;

2009 წელს გატარებული რეფორმები

- დამონტაჟდა ახალი ბანკნოტების სათვლელ–დამხარისხებელი მოდერნიზებული აგრეგატი (ავტომატური განადგურების სისტემით);

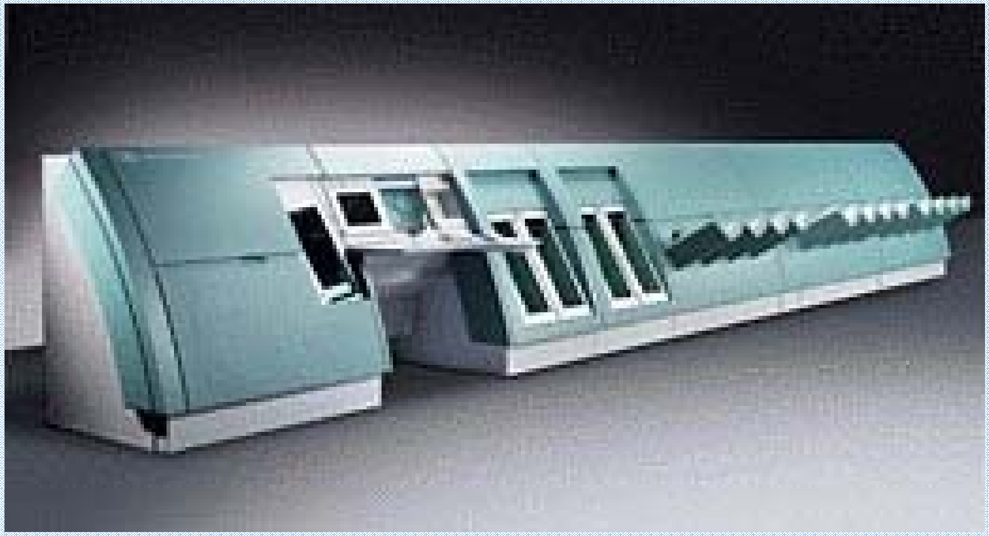

2009 წელს განხორციელებული რეფორმები

- შეიცვალა ბანკნოტების დახარისხების რეჟიმი, რის შედეგადაც გაუმჯობესდება მიმოქცევაში არსებული ფულის ნიშნების ხარისხი;
- დაიწყო 1995 და 1999 წლების ემისიის ფულის ნიშნების მიმოქცევიდან ამოღების პროცესი;
- მუშავდება საკასო ოპერაციების ავტომატიზირებული მართვის მოდული, რომელიც ინტეგრირებული იქნება კომერციულ ბანკებთან;
- გამარტივდა და მოქნილი გახდა საკასო ოპერაციების მარეგულირებელი ნორმატიული ბაზა.

2009 წელს გატარებული რეფორმები

- საბანკო სისტემაში მიმდინარე საქმიანობის ლიბერალიზაციის მიზნით მომზადდა „კომერციულ ბანკებში ნაღდ ფულსა და სხვა ფასეულობასთან დაკავშირებული ოპერაციების წარმოების წესების“ პროექტი, რაც უზრუნველყოფს საბანკო სისტემაში ერთიანი პოლიტიკის შენარჩუნებას, ასევე იძლევა მიმდინარე საკითხების დამოუკიდებლად გადაწყვეტა-დარეგულირების საშუალებას;

- მომზადდა „ლარის ბანკნოტებისა და მონეტების რეპროდუცირების წესების“, „ლარის ბანკნოტებისა და მონეტების დამზადებასთან დაკავშირებული საქმიანობის შესახებ“ დებულების, „ლარის ბანკნოტებსა და მონეტებთან დაკავშირებული შესყიდვების შესახებ“ დებულების, „საკოლექციო და სხვა საჭიროებისათვის განკუთვნილი ლარის ბანკნოტების, მონეტებისა და ნუმიზმატიკური ფასეულობის რეალიზაციის წესის“ პროექტები;

- ქვეყანაში ნუმიზმატიკისა და ბონისტიკის პოპულარიზაციის ხელშეწყობის მიზნით შემუშავდა ეროვნული ბანკის მუზეუმის ახალი კონცეფცია, ფულის მუზეუმში ტარდება საგანმანათლებლო ექსკურსიები სკოლის მოსწავლეებისათვის;

2009 წელს გატარებული რეფორმები

- განხორციელდა ბანკში არსებული ბიზნეს პროცესების სრულად აღწერა და ოპტიმიზირება;
- შემუშავებული ბიზნეს პროცესების მიხედვით დაინერგა ახალი ძირითადი საბანკო სისტემა.

2009 წელს გატარებული რეფორმები

- 26–27 ივნისს ეროვნული ბანკის ორგანიზებითა და USAID–ისა და ADB-ის მხარდაჭერით თბილისში გაიმართა საერთაშორისო კონფერენცია: „ცენტრალური ბანკების თანამედროვე როლი მცირე ზომის ღია ეკონომიკის ქვეყნებში“.

- 8–10 ოქტომბერს, საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა საერთაშორისო სავალუტო ფონდის აღმასრულებელ დირექტორთა დელეგაციას უმასპინძლა;

- 3 დეკემბერს, საქართველოს ეროვნული ბანკის მხარდაჭერით „VISA“–ს მიერ ორგანიზებული სამუშაო შეხვედრა გაიმართა, რომლის მიზანი პლასტიკური ბარათებით განხორციელებული ოპერაციების უსაფრთხოების დონის ამაღლება და რისკების მინიმიზაცია იყო.

2009 წელს გატარებული რეფორმები

- რისკებზე ბაზირებულ ზედამხედველობაზე ეტაპობრივი გადასვლა:

  ბანკები, რომელთა ბიზნეს მოდელი არის უფრო რისკიანი, უნდა იყვნენ შედარებით მაღალი პრუდენციული მოთხოვნების ობიექტები

- ზედამხედველობის პროცესში უფრო მეტი მაკროპრუდენციული ანალიზი;

- ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებთან დაახლოვება.

2009 წელს გატარებული რეფორმები

- კონსოლიდირებულ ზედამხედველობაზე გადასვლა;
- გადახალისდება მარეგულირებელი ბაზა არაპროფილურ ბიზნესში მონაწილეობის მიმართულებით;
- მეტი ყურადღება მიექცევა ქართული საბანკო სექტორისათვის დამახასიათებელ სპეციფიკას (მაგ. როლოვერი)

2009 წელს გატარებული რეფორმები

❑ საკანონმდებლო ბაზის გაუმჯობესება:

- გირავნობა/იპოთეკა;
- პირის იდენტიფიცირების პროცედურები;
- საგადასახადო რისკის მართვა.

2009 წელს გატარებული რეფორმები

- ზედამხედველობის შიდა სტრუქტურის რეფორმირება;
- აღარ იარსებებს სტანდარტული რევიზიის აქტები;
- სპეციალიზირებული ჯგუფების ფორმირება:
  - საკრედიტო რისკების ჯგუფი;
  - საბაზრო რისკები ჯგუფი;
  - საოპერაციო რისკების ჯგუფი;
  - მეთოდოლოგიის, ბუღალტრული სტანდარტების ჯგუფი.

2010 წელს დაგეგმილი პროექტები

- მონეტარული ინსტრუმენტების გადახალისება ახალი სისტემების დანერგვისა და ბანკის მონეტარული პოლიტიკის სტრატეგიის გათვალისწინებით;

მიზანი :

- დედოლარიზაცია, ლარის რესურსის გაჩენა, გადაცემის მექანიზმის ამუშავება;

- ფასიანი ქაღალდების ბაზართან დაკავშირებული საკანონმდებლო ბაზის განახლება;

- საშუალოვადიანი კუპონური ფასიანი ქაღალდების ემისიის დაწყება.

გმადლობთ ყურადღებისათვის!